Anna Falkenbergs tale ved Folketingets åbningsdebat

Taler
Anna Falkenberg
Medlem af Folketinget for Sambandsflokkurin

Dato
3. oktober 2024

Sted
Folketingets talerstol, Christiansborg

Omstændigheder
Indlæg i forhandling af nr. R 1: Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

To vagabonder, Vladimir og Estragon, sidder under et træ ved en korsvej og venter. Vi er i slutscenen af Samuel Becketts teaterstykke »Mens vi venter på Godot«. Efter at have ventet i lang tid beslutter de sig til sidst for at gå. Kom, lad os gå, siger Vladimir. Ja, lad os det, siger Estragon. Alt imens de begge bliver siddende. De to vagabonder har ventet på Godot i flere dage. Hovedpersonerne har i to dage i træk fået besked om, at Godot kommer i morgen, men han kom aldrig.

Rigsfællesskabet står ved en korsvej ligesom hovedpersonerne i »Mens vi venter på Godot«. Spørgsmålet rejser sig: Skal hovedpersonerne i teaterstykket handle eller vente på bedre tider? Skal Danmark og Færøerne handle eller vente på bedre tider? I min optik er der ingen tvivl: Vi skal være handlekraftige. Intet kommer af sig selv. Vi er i en situation, hvor vi har nået en grænse inden for de nuværende rammer. Skåret ind til benet er det Færøernes ønske om at agere mere selvstændigt på udenrigsområdet, der er en af de store knaster. Knasterne volder spændinger i rigsfællesskabet. Derfor glæder det mig også, at statsministeren i sin åbningstale sagde, at vi har et fælles ønske om at udvide Færøernes og Grønlands muligheder for en egen udenrigspolitisk stemme.

Dernæst var det også positivt at høre fra rigsmødet her i sommer, at § 6 i hjemmestyreloven bliver aktiveret for første gang – et drastisk og modigt træk, fordi paragraffen aldrig er blevet brugt før. Men efter noget betænkningstid er jeg nået frem til, at det er en nødvendighed for at få afklaret, om Færøerne kan få medlemskab i WTO. Afgørelsen i Tvistløsningsnævnet, som det så mundret kaldes, vil få stor betydning for Færøernes fremtidige ageren på udenrigsområdet. Jeg er jo født optimist, så jeg tror ikke på, at man vil

iværksætte et så drastisk redskab uden en forhåbning om en positiv konklusion. Så jeg ser frem til, hvad konklusionen bliver, og til at få afklaret, hvad vi kan inden for de nuværende rammer.

Ser vi tilbage på rigsfællesskabets historie, er lærdommen, at meget kan lade sig gøre. Modsat hovedpersonerne i »Mens vi venter på Godot« har vi haft politikere, der tør handle. At træffe store beslutninger kan være svært, men det er så sandelig også svært at stå i en uafklaret situation. Den amerikanske eksistenspsykiater Irvin Yalom siger, at en beslutning kræver handling, og at det ikke er godt nok, at du flirter med tanken om forandring; store beslutninger kræver vilje og ansvar.

Hjemmestyreloven er et eksempel på, at man fra færøsk og dansk side har taget ansvar og haft en vilje til at få det til at fungere. Fra tid til anden har man jo hørt argumenterne om, at hvis vi fortolker grundlovens strengt, kan vi jo ikke engang indbetale skat eller kræve skat på Færøerne, men man fandt en løsning. Et andet eksempel er, da daværende statsminister Poul Schlüter tog en politisk beslutning. Færøerne havde i flere år et ønske om at overtage råstofferne i undergrunden. Kronjuristerne sagde nej, men til sidst skar Poul Schlüter igennem. Man fandt en løsning. Dermed var vejen banet for, at Færøerne overtog råstofferne i undergrunden. Var det ikke sket, kunne situationen have udviklet sig til en krise i rigsfællesskabet, og det vidste Poul Schlüter godt.

Men hvad gør vi nu, når vi igen står ved en korsvej? Mit parti, Sambandsflokkurin, er kommet med et bud på, hvordan vi kan modernisere forholdet i rigsfællesskabet. Det ligger jo i vores dna, at vi vil styrke og bevare det. Moderniseringen bygger på stordriftsfordelen i et nyt fællesskab og med retssikkerheden i fokus. Vi mener, at nogle sagsområder stadig skal være fællesområder. Det er så grundloven, valutaen, kongehuset, retsvæsenet, politi, anklagemyndighed og kriminalforsorgen. Udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken skal delvis være fællesområder. Den færøske del af udenrigspolitikken skal styres fra Færøerne, og vi bør ligeledes have bestemmelsesret på forsvarsområdet, når det kun gælder Færøerne, f.eks. når det kommer til militære installationer, som en radar f.eks. er.

Der er også brug for en ny hjemmestyreloven, måske en selvstyrelov. Loven skal konkludere, at hvis Færøerne ønsker at løsrive sig fra Danmark, er det Færøerne selv, der skal afgøre det, selv om jeg personligt ville begræde det. Udenrigs-,

sikkerheds- og forsvarspolitik skal ligeledes stadfæstes i den nye lov.

Vi foreslår ligeledes, at en kommission mellem Færøerne og Danmark nedsættes for at udrede, hvordan vi når de ønskede resultater. At vi som parti har et bud på, hvordan vi skal styrke rigsfællesskabet, er godt, og jeg ville elske, at andre partier på Færøerne også kom med nogle konstruktive bud på nogle ændringer, uagtet hvad Tvistløsningsnævnets konklusion bliver.

Men vi går nu ind i et nyt folketingsår – et år, jeg ser rigtig meget frem til. Et af de områder, som jeg personligt vil prioritere rigtig højt, er forholdene for det færøske politi. I dag er politiet et fælles område, hvor beslutningerne ligger i Danmark og hos os her i Folketinget. Det skal vi huske. Som jeg så ofte har sagt, mener jeg, at det skal forblive sådan, men det kræver, at vi lytter og prioriterer forandringer og forbedringer. Forbedringer er der brug for, og Færøernes Politiforening har længe udtrykt en utilfredshed. Utilfredsheden bunder i, at de ikke kan udføre det politiarbejde på tilstrækkelig vis. Jeg har derfor i dag et brev med fra formanden for Færøernes Politiforening, som jeg vil læse op for jer:

Kære politikere! Da jeg fik mit job som politibetjent, sagde rigspolitichefen til os, at nu var vi en del af verdens bedste politi. Det var stort, og vi følte os beærede af at være en del af verdens bedste politi. Men anno 2024 har politiet det ikke så godt generelt, og nu høres ordene verdens bedste politi desværre ikke så ofte.

Færøernes politi har millionunderskud. Budgetanalyse udfærdiges med henblik på at tilpasse politiet til underskuddet. De fleste politiafdelinger er underbemandede, og p.t. ser vi en masseflugt, orlov, sygemeldinger og direkte opsigelser. Normalt var dette et livsjob.

Færøernes politi har ingen efterretnings- og analyseafdeling og begrænsede lognings- og søgemuligheder med den konsekvens, at politiet ikke kan forebygge og ikke få nødvendig viden om, hvilke personer der kommer til Færøerne, eller hvad tendensen er på Færøerne i forbindelse med organiseret kriminalitet over landegrænserne, radikalisering osv.

Ud over alle almindelige politiopgaver og sager har kriminalitetsbilledet ændret sig voldsomt. Politiet har i dag over tusind særlige underretninger, som kan indeholde sædelighedsovergreb mod børn, og over tusind økonomiske

efterretninger. Formåen og bemanding er kun til, at én person arbejder primært ved disse særlige underretninger, og to personer arbejder delvis med de økonomiske efterretninger.

Konklusionen er derfor indlysende: at Færøernes politi i praksis ikke lever op til kriminalitetsbilledet anno 2024. Jeg råber nu varsko med den hensigt og forventning, at det politiske system tager stilling til, hvad Færøernes politi skal kunne og indeholde. Med dette varsko håber jeg, at de folkevalgte tager stilling til, om Færøernes politi skal være en begrænset udgave af dansk politi på Færøerne, eller om Færøernes politi skal være verdens bedste udgave af dansk politi på Færøerne.

Således lyder formandens ord. Jeg har taget formandens brev til efterretning og vil gøre, hvad jeg kan for at få rettet op på forholdene. Jeg håber også, at I vil notere jer hans opråb. Politiet og retsvæsenet på Færøerne må være på samme niveau som i Danmark. Danmark har en pligt til at prioritere de nødvendige midler til politiet på Færøerne.

Og så til noget helt andet: Vi er ved at være halvvejs igennem den her valgperiode, og status på halvvejen er, at jeg har haft et godt samarbejde med jer alle sammen – så tak for det – på tværs af alle partier.

Selv om vi nu står ved en korsvej så at sige, er det mit indtryk, at man rent faktisk fra dansk side vil gøre meget for at forbedre forholdet mellem Danmark og Færøerne og i rigsfællesskabet. Inddragelsen af færøske myndigheder i forbindelse med sikkerheds- og forsvarspolitik er et godt eksempel. Vi skal hele tiden huske at udvikle samarbejdet mellem landene. Lad os derfor være handlekraftige og ikke sætte os ned og vente på Godot.

Til sidst her vil jeg tilkendegive min støtte til den vedtagelsestekst, som er blevet fremsat af SVM-partierne. Tak for ordet.

Kilde
ft.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Føroyskar Røður, Politisk tale

Relateret

Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Alex Vanopslaghs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Christian Rabjerg Madsens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Franciska Rosenkildes tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Inger Støjbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Jan E. Jørgensens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Martin Lidegaards tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mette Frederiksens replik ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mona Juuls tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Monika Rubins tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Morten Messerschmidts tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Pelle Dragsteds tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Signe Munks tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Sjúrður Skaales tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

URI

https://www.dansketaler.dk/tale/anna-falkenbergs-tale-ved-folketingets-abningsdebat-2024